

Date:	01-04-2010	Action:	
HoO			
EXEC, Unit			
HCI Unit			
WCTM Unit	X		
FA Unit			
Translation			
File No:	59122		

P R E S U D A
U IME REPUBLIKE HRVATSKE !

Okružni sud u Karlovcu u vijeću sastavljenom od suca Vesne Vrbetić kao predsjednika vijeća, predsjednika suda Davorina Rukavine, te sudaca porotnika Dragana Rebić, Zlatka Penić i Stjepana Barešić kao članova vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Danice Nikolić, u krivičnom predmetu protiv optuženika Mihajla Hrastov zv. "Mišo", zbog krivičnog djela iz članka 146. stavak 1. i 2. Krivičnog zakona SFRJ preuzetog na temelju članka 1. Zakona o preuzimanju Krivičnog zakona SFRJ (NN br. 53/91) kao Zakona Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: KZJ), nakon održane glavne javne rasprave zakazane povodom optužnice OJT Karlovac od 25. 5. 1992. godine broj KT-48/91., dovršene dana 4. rujna 1992. godine kada je presuda i objavljena u prisutnosti v.d. okružnog javnog tužitelja Karlovac Grge Perišin, te optuženika osobno uz branitelja Vladimira Meznarić odvjetnika iz Zagreba,

p r e s u d i o j e

Optuženik MIHAJLO HRASTOV zv. "Mišo", sin Mihajla i Ankice r. Karabogdan, rođ. 14.6.1963.g. u Karlovcu, gdje i prebiva u Donjem Pokuplju bb, Hrvat, državljanin Republike Hrvatske, policajac,

temeljem članka 350. točka 3. Zakona o krivičnom postupku koji je preuzet na temelju članka 1. Zakona o preuzimanju Zakona o krivičnom postupku (NN br. 53/91) kao Zakon Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: ZKP),

OSLOBADA SE OD OPTUŽBE

da bi:

dana 21. rujna 1991. godine oko 21 sat u Karlovcu, protivno odredbama Pravilnika o zakonima i običajima rata na kopnu kao priloga Haške konvencije iz 1907. godine, za vrijeme dok su u predgradima Rakovac, Mostanje i Logorište pripadnici Ministarstva unutarnjih poslova i Zbora narodne garde Republike Hrvatske odbijali napade aktivnog i rezervnog sastava tzv. JNA na grad, kao pripadnik posebne jedinice

- 2 -

policijske Policijske uprave Karlovac po primitku zadatka da sa svojom grupom čuva i preprati u prostorije Policijske uprave grupu vojnika koji su predali oružje, dolaskom na most preko rijeke Korane u Rakovcu, iako nisu bili neposredno ugroženi životi njega i drugih policajaca, najprije iz mitraljeza marke "Ultimax" pucao u vojnike, a kad su pali pucao im iz pištolja u glavu, pri čemu su uslijed mnogobrojnih strijelnih rana glave, trupa i udova umrli Jovan Sipić, Božo Kozlina, Nebojša Popović, Milić Savić, Milenko Lukač, Nikola Babić, Slobodan Milovanović, Svetozar Gojković, Miloš Srdić, Zoran Komadina, Mile Babić, Vaso Bižić i Mile Peurača, dok je Duško Mrkić zadobio više prostrelnih rana, ali je uslijed liječničke intervencije ostao na životu,

dakle, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba ubio više osoba koje su se bezuvjetno predale,

pa da je time počinio krivično djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava - protupravnim ubijanjem i ranjavanjem neprijatelja - označeno u članku 146. stavak 1. i 2. Krivičnog zakona SFRJ preuzetog na temelju članka 1. Zakona o preuzimanju Krivičnog zakona SFRJ (NB br. 53/91) kao Zakona Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: KZZ), a kažnjivo po stavku 2. istog zakonskog propisa.

Temeljem čl. 99. stavak 1. ZKP troškovi krivičnog postupka padaju na teret budžetskih sredstava suda.

Obrazloženje

OJT Karlovac optužnicom od 25. svibnja 1992. godine broj KI-48/91., koja je mijenjana u činjeničnom opisu u tijeku glavne rasprave dana 1. 9. i 4. 9. 1992. godine, optužuje optuženika da je počinio krivično djelo činjenično i pravno opisano u izreci ove presude.

U obrani optuženik navodi da on nije nikakav kriminalac, dezertar ili bjegunac kako se to cijelo vrijeme u tijeku ovog postupka povlači. U vrijeme obrambenog rata za Republiku Hrvatsku bio je zapovjednik odjeljenja antiterorističke jedinice pri Policijskoj upravi Karlovac i u to vrijeme je policija kao Zbor narodne garde, koji se formirao, branio i grad Karlovac i Republiku Hrvatsku. Prema tome, kritičnog dana je branio svoj život, živote svojih roditelja kao i svih građana grada Karlovca. Stoga ne želi da ga se kao čovjeka diskriminira i izjednačava sa ratnim zločincima, za koje on smatra Arkana, Šešelja i ostalu četničku bandu koja radi zločine za koje smatra da ih nije potrebno posebno navoditi i opisivati. Stoga ovo što iznosi ne smatra svojom obranom, već ratnim izvještajem kojeg je trebao i podnijeti nakon ovog događaja.

Kritičnog dana, u svojstvu zapovjednika odjeljenja antiterorističke jedinice, dobio je zadatak da krene na koranski most koji je u pravcu Mekušja i preuzme grupu četnika koji su tu bili zarobljeni.

Naziva ih četnicima iz razloga jer to nije bila regularna vojska i nije postupala po bilo kakvim pravilima po kojima bi regularna vojska bila dužna postupati. Napominje da je tada u gradu Karlovcu bila na snazi i zračna i opća opasnost, bio je u toku artiljerijski napad na Karlovac i grad je bio zamračen. To se događalo pred večer, negdje oko 19 ili 20 sati. Sa svojim kolegama krenuo je u pravcu koranskog mosta, u vozilu, u kojem ih je bilo pet ili šest. Imali su upaljena poziciona svjetla te otvorena vrata. Najkraćim putem, kroz Radićevu ulicu, krenuli su ka mostu, ali već i tada su prena njima doletjeli hici iz raznog oružja. Da bi se bolje razumjelo navodi da je tada u gradu Karlovcu djelovana tzv. peta kolona i da su snajperisti bili u svim dijelovima grada aktivni. Kolege i on su na glavama imali kapuljače sa prorezom za oči i usta pa iz tog razloga ne zna točno tko je na mjestu događaja bio pored njega, a tko u zaklonu. Dolaskom u prilaznu ulicu za most na Korani, zaustavili su se, i na most su krenuli Goran Čerkez i on obzirom da se pucalo sa svih strana. Ostali su dobili zadatak da ih čekaju prije mosta odnosno da se sklone. Putem do mosta sreo je jednu grupu protivne strane koja je bila prepraćena. Kasnije je saznao da je grupa bila prepraćena u Policijsku upravu Karlovac i da se radilo o vojnicima tzv. JNA. Došli su na most, tamo je zatekao drugu grupu pripadnika protivne strane koju su držala dva pripadnika naših snaga. Nije mu poznato tko je tada bio na položaju i tko su bili ti pripadnici policije ili Zbora narodne garde. Nesporno je da se radilo o snagama koje su u to vrijeme držale prilaz gradu u tom dijelu. Jedan od tih kolega mu je rekao da pripadnike tzv. JNA treba pretresti pa je naredio Čerkezu da to obavi. Jedino što je vidio jeste da nemaju dugo oružje. U to vrijeme čuo je rad motora tenkova kao i gusjenica pa je zaključio da su tenkovi iz pravca Mekušja krenuli prema mostu. Kako je naveo paljba je odjekivala sa svih strana, kako iz pravca Logorišta gdje je također bila kasarna JNA tako i iz samog grada. Iz pravca Mekušja su se čuli i protuavionski mitraljezi. Goran Čerkez je krenuo prema ovoj grupi da izvrši zadatak i to prema zadnjem u grupi gledajući iz pravca grada prema Mekušju. Ta je grupa stajala u koloni i licem je bila okrenuta prema njima. U odnosu na Čerkeza on je ostao na drugom kraju te kolone. Između njih dvoje mogla je biti udaljenost oko 4 do 6 metara, tih detalja se više ne sjeća. S tom grupom su njih dvoje bili sami jer su ona dvojica koja su ih dopratila otišla preko mosta u pravcu Mekušja na položaj. U to vrijeme već je bio mrak. U jednom trenutku kada je Čerkez trebao izvršiti zadatak koji je opisao, vidio je da ga je netko od te grupe oborio na tlo i začuo je povik "drži ustaše", ili nešto slično. Od naoružanja Čerkez je imao automatsku pušku marke "Kalašnjikov", cal. 7,62 mm. U tom momentu, kada je jedan od njih oborio Čerkeza, ostali su krenuli na njega. Krenuli su polukružno. U toj cijeloj situaciji uspio je povikati "stani, pucat ću", ali ih to nije zaustavilo. Tada je počeo pucati. Od naoružanja imao je mitraljez marke "Ultimax", cal. 5,56 mm, a radi se o naoružanju koje ima dobrič, punjenje 100 metaka i puca se rafalno, jer uopće nije moguće pucati pojedinačno. Punjenje je bilo tzv. nato mecima. Radi se o vrlo probojnim mecima. Drugo naoružanje nije upotrebljavato. Nož uopće nije imao kod sebe jer noževe nisu dužili. Imao je pištolj marke "CZ" cal. 9 mm, koji mu je stajao za pasom na leđima. Pištolj nije koristio. Pucajući na opisani način branio je svoj život i život svog kolege. Napominje da je u jednom trenutku vidio da je rezervista koji je napao Čerkeza uspio ovome oteti pušku i da ju je uperio u

njegovom pravcu. Zapravo, vidio je samo pušku uperenu u sebe, a pretpostavlja da je to bila Goranova puška obzirom da rezervisti više nisu imali dugo oružje. Siguran je, da nije upotrebio svoje oružje, da bi njihovi životi došli u pitanje a isto tako i sve ostale postrojbe koje su tada držale prilaz gradu na tom mostu. Kada je ispucao tih 100 metaka i nakon što su pripadnici tzv. JNA popadali, jedan kolega i on su uzeli Čerkeza budući nije mogao hodati. Goran je ležao na tlu i ne zna da li je to bilo od udarca ili nečeg drugog. Odnijeli su ga u zaklon. Ne zna koji je to bio kolega budući je i on imao kapuljaču. Dolaskom u zaklon bio je umoran i iscrpljen tako da nije niti provjeravao tko je to bio. Svi su ostali do 4 sata ujutro kada je došao kamion i odvezao mrtva tijela. U međuvremenu nisu provjeravali da li su svi ovi ljudi mrtvi niti je on više išao na most. Jedino se sjeća da su mrtvi bili povučeni prema gradu odnosno kamionu sa pijeskom koji je predstavljao zapreku na tom mostu. On sam nije učestvovao u prenošenju mrtvih tijela. Isto tako ne zna da li je netko bježao i ako jeste kuda i u kojem trenutku već je to kasnije saznao da su dvojica preživjela. Nije vidio niti vozila rezervista kojima su oni došli budući je na most došao kasnije. U vrijeme kada su bili u zaklonu do 4 sata ujutro, čuo je pucnjavu kako iz pravca Mekušja ili mosta tako i iz pravca grada. Ukoliko ovi poginuli imaju rane od noža ili drugog oružja poriče da bi ih on zadao i nije mu poznato tko je to učinio, u kojem trenutku i zbog čega. U vrijeme kada se sve navedeno događalo na mostu oko njih su padale mine svih vrsta pa je moguće da je netko od njih zadobio i povredu od granate. Svi pripadnici antiterorističke jedinice nosili su kapuljače radi psihološkog efekta za neprijatelja, a s druge strane i da se oni sami zaštite. Te večeri u njegovom vođu je bio Zvonko Topić, koji je upravljao vozilom, braća Čerkez, Miroslav koji je sada pokojni i Goran. Druge dečke nije poznavao jer je uzeo naprosto one koji su bili tog trenutka slobodni odnosno prisutni. Nakon događaja izvještaj nije podnio iz razloga jer je u Policijsku upravu došao ujutro, tu se zadržao do 6 ili 7 sati, a zatim su svi krenuli u Zagreb u Policijsku upravu. Tu su predali oružje. Razišli su se po sobama pa pretpostavlja da su ostali policajci dali izjave u vezi događaja. On nije davao ni bilo kakvu izjavu niti su mu uzimali tzv. parafinsku rukavicu. U Policijsku upravu Zagreb je tada došao jedan čovjek u maskirnom odijelu i rekao mu da ide u prekomandu. Poslušao je jer je bio profesionalac i znao je da svaki zadatak mora izvršiti. Prebačen je u Bjelovar gdje je i nadalje bio pripadnik antiterorističke jedinice. Tu je ostao sve do lišenja slobode 5. 3. 1992. godine a osobni dohodak je primao u Policijskoj upravi Karlovac. Cijelo to razdoblje se borio na frontu u zapadnoj Slavoniji. Tek naknadno iz novina je saznao da se protiv njega vodi postupak i 5. 3. 1992.g. došao je pod njega djelatnik iz policije u Lučkom i tada je prepraćen u Zagreb. Što se tiče događaja na koranskom mostu dodaje da su odlučili zarobljenike pretresti na samom mostu jer je to bilo pravilo da se prilikom svake primopredaje pretresaju, a radilo se o trenutnoj odluci obzirom na opću situaciju. Na mostu je zatim ostao do 4 sata ujutro jer je postojala opasnost da tenkovi i pješadija prodru prema Karlovcu. Ostali su na položaju kao pojačanje. Naknadno su došli i pripadnici Zbora narodne garde te su postavili protutenkovske mine. Odluku da puca u zarobljenike donio je u trenutku, radilo se o djeliću sekunde jer istovremeno kada je jedan zarobljenik krenuo na Čerkeza ostali su krenuli prema njemu. Uspio je samo reći da

- 5 -

neka stanu da će pucati, repetirati i zatim je opalio. Posebno dodaje da je pripadnik policije postao 13.12.1990.g. kao dobrovoljac i da je prošao sva ratišta u Hrvatskoj i prije ovog događaja a i poslije njega.

U toku postupka sud je proveo dokaz saslušanjem svjedoka Gorana Čerkez, Darka Grujić, Željka Pereško, Adrijana Goršić, Damira Jaušovec, Milana Tandara, Milana Glavinić, Ivica Katić, suglasnošću stranaka pročitao iskaze svjedoka Josipa Ribar, Damira Kusanić, Nikice Vrabac, Željka Spudić, Dražena Muić, proveo neorupsihijatrijsko vještačenje po Centru za forenzičku psihijatriju Kliničke psihijatrijske bolnice Vrapče u Zagrebu, a vještaka doc.dr. Karlu Pospisil - Završki saslušao na glavnoj raspravi, proveo balističko vještačenje po Centru za kriminalistička vještačenja Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske, a vještaka dipl.ing. Damira Čatipović saslušao na glavnoj raspravi, proveo sudsko medicinsko vještačenje po vještaku Zavoda za sudsku medicinu i kriminalistiku Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, prof. dr. Josipu Škavić, suglasnošću stranaka pročitao nalaz i mišljenje dr. Mire Mlinac-Lucijanić, nalaz i mišljenje vještaka za monodaktiloskopiju, zapise o uviđaju, dopis Zavoda za sudsku medicinu i kriminalistiku, dopis o utvrđenju identiteta poginulih, medicinsku dokumentaciju za oštećenike Svetu Šarić i Duška Mrkić, zahtjev za vještačenje Policijske uprave Zagreb od 22.9.1991.g., zapisnike o obdukcijama, zapisnike o vještačenju Centra za kriminalistička vještačenja MUP-a Republike Hrvatske od 24.9.1991.g. i od 19. 11. 1991.g., nalaz i mišljenje Centra za forenzičku psihijatriju Vrapče, dopis Policijske uprave Karlovac od 7.7.1992.g., dopis Policijske uprave Bjelovar, izjavu pripadnika Policijske uprave Bjelovar, socijalnu anamnezu za optuženika, izvršio uvid u fotodokumentaciju i skice sa obdukcija, fotografiju, dokumentaciju balističkog vještačenja, foto dokumentaciju i skicu lica mjesta sa uviđaja, obračunske liste osobnog dohotka, te izvod iz kaznene evidencije za optuženika.

Cijeneći rezultate ovako provedenog postupka ovaj sud smatra da nema dokaza da bi optuženik počinio krivično djelo za koje ga se optužuje.

U toku postupka je bilo nesporno da je Republika Hrvatska u vrijeme događaja bila u neobjavljenom ratu koji se u svakom slučaju po pravilima međunarodnog prava može tretirati kao oružani sukob, a tada dolazi u obzir postupanje u skladu sa međunarodnim konvencijama, a ovdje u konkretnom slučaju primjena Pravilnika o zakonima i običajima rata na kopnu, koji je dodatak 4. Haškoj konvenciji o zakonima i običajima rata na kopnu od 18.10.1907.g.

Također je nesporno utvrđeno da je kritičnog dana tj. 21.9.1992.g. grad Karlovac napadnut topništvom i oklopno mehaniziranim jedinicama JNA i da je u gradu bila oglašena opća opasnost koja je trajala od 18,04 sati do 00,28 sati dana 22.9.1991.g., kako to proizlazi iz dopisa Policijske uprave Karlovac od 7.7.1992.g., a sve navedeno potvrdili su i saslušani svjedoci. Posebno je u tome vrlo detaljan i opširan bio svjedok Željko Pereško, koji je iskazao da su tenkovi krenuli prema mostu na Korani iz pravca Mekušja prema gradskom naselju Rakovac odnosno gradu. Tenkovi su krenuli i iz drugog prigradskog naselja Logorišta prema Mostanju, dakle prema gradu i na svom putu su i

borbeno djelovali.

Optuženik je u to vrijeme bio pripadnik jedinice za posebne namjene Policijske uprave Karlovac koja je aktivno učestvovala u obrani grada. Treba napomenuti da Republiku Hrvatsku tada brane pripadnici MUP-a Republike Hrvatske i pripadnici Zbora narodne garde. Zakon o obrani je donesen dan ranije tj. 20.9.1991.g. i Hrvatska vojska u to vrijeme još nije formirana.

U takvoj općoj situaciji, kritične zgode, krenuli su vojnici i rezervisti JNA preko koranskog mosta u grad, u jednom vozilu pinc gauer i dva kamiona, a uz podršku tankova. Radi se o rezervistima od kojih je većina mobilizirana tog dana u okolnim mjestima na Korunu, naoružana i upućena u grad. Navedeno je utvrđeno kako iz iskaza saslušanih svjedoka, tako i iz podataka o utvrđenom identitetu poginulih od 23.9.1991.g. Vidljivo je po mjestu prebivališta i po godinama rođenja da nisu pripadali regularnoj vojsci. To potvrđuju i njihove uniforme koje su vidljive u foto dokumentaciji kao npr. na poginulom Milošu Srdić.

Obzirom da je bio u tijeku napad na grad Karlovac i da su dolazili uz podršku tankova koji su išli iza njih, o namjerama se može samo pretpostavljati i zaključivati na osnovu dostupnih dokaza, sud nije raspolagao svim dokazima, ali na svojom krivnjom. Naime, preživjeli svjedoci, pripadnici tzv. JNA su u tzv. Krajini i nisu dostupni ovom sudu budući organi Republike Hrvatske za sada nemaju stvarne vlasti na tim okupiranim područjima, s kojima su prekinute sve veze.

Saslušani svjedoci Adrijan Goršić, Josip Ribar, Damir Čaušovec, Dražen Muić, Damir Kusanić, Nikola Vrabac i Željko Spudić, svi pripadnici Policijske uprave Karlovac su iskazali da su navedena vozila zastavljena, da su im tankovi pokušali osigurati prolaz u grad u čemu uslijed otpora policije nisu uspjeli i da je nakon toga došlo do predaje. Tada im je oduzeto dugo oružje. Kako su to iskazali svjedoci Željko Pereško, Damir Grujić i Ivica Katić, predaja nije bila trenutka i bezuvjetna, pregovaralo se i to pod stalnom paljbom sa svih strana. Najbliži tank je bio 50m od mosta, kako je to iskazao svjedok Pereško pa je logično da su pripadnici obrambenih snaga odnosno policije držali položaj i da nisu čuli i vidjeli sve detalje ove predaje i sprovođenja u Policijsku upravu Karlovac odnosno kasnije događaje na mostu i da nisu o tome mogli detaljnije iskazivati.

Svjedok Darko Grujić je iskazao da su po zadatku došli na most, da pojačaju obranu mosta i da je dolaskom na most vidio sprovođenje zarobljenika preko mosta. Radilo se o aktivnim vojnicima koji su sprovedeni odmah, dok je s rezervistima očigledno bilo problema, jer su pregovori još trajali.

Nakon predaje zadatak da sprovedu rezerviste u Policijsku upravu Karlovac su imali optuženik i svjedok Goran Čerkez koji je zapravo i jedini očevidac kasnijih, spornih događaja, na mostu. Stoga je njegov iskaz ključan u ovom postupku i posebno je cijenjen u svezi s ostalim provedenim dokazima.

U istražnom postupku svjedok Goran Čerkez je iskazao da je kritičnog dana zajedno sa optuženikom izašao iz vozila i krenuo prema mostu. Tada je već mlada vojska krenula u transport, a rezervisti su bili oko sredine mosta, u grupi jedan iza drugoga. On i optuženik su prišli da ih vode, budući su već bili razoružani. On je bio kod zadnjeg rezerviste, kada je ovaj skočio na njega i oborio ga na most, počeo ga daviti i otimati automat koji je imao u rukama. Pri tome su se valjali po mostu. Za pasom je imao pištolj TT, cal. 7,26mm. U toku tog valjanja taj je rezervista zavikao je svojima "bježimo" i svi su počeli bježati. Da mu spasi život optuženik je počeo po njima pucati iz puškomitraljeza "Ultimax", rafalnom paljbom tako da su rezervisti popadali pri kraju mosta.

U jednom trenutku njega je onaj rezervista, koji ga je srušio, pustio i počeo bježati. Optuženik je krenuo za njim, sa nožem u ruci, sustigao ga pri kraju mosta i udario nožem, ne zna koliko puta. Nakon toga je optuženik njemu iza pasa uzeo pištolj i svakom od rezervista koji su ležali na mostu pucao po jedanput u glavu. Ta pucnjava pištoljem je uslijedila možda pola sata nakon paljbe iz puškomitraljeza. Nije siguran da li je pištolj uzeo optuženik ili mu ga je on dao. Sjeća se da je prije pucanja iz mitraljeza optuženik upozorio rezerviste riječima "pucat ću", a kada se ovi tome nisu pokorili, uslijedila je rafalna paljba.

Na glavnoj raspravi dana 1. rujna 1992.g. svjedok Goran Čerkez dopunjava i mijenja iskaz u nekim dijelovima. Dodao je da kada su on i optuženik došli na most, da preuzmu grupu zarobljenika, da mu je pripadnik naših pristojbi koji ih je predavao rekao da ih treba prebrestiti, jer im je oduzeto samo dugo oružje. Tako je on i krenuo prema zadnjem da od njega počne, kada ga je ovaj napao. Između ostalog udario ga je u prepone uslijed čega je onemoćao. Nije siguran da li mu je puška oteta, ali je siguran da ju je ovaj rezervista pokušao oteti. Kada je povikao "bježimo" ostali rezervisti su formacijski krenuli na optuženika, na što je optuženik povikao "stanite, pucati ću" i nakon toga je začuo rafal. Zatim su njega odveli u zaklon pa ne zna što se poslije na mostu događalo. U trenutku kada ga je napao ovaj rezervista, život mu je bio ugrožen, a isto tako i život optuženika. Polikom hrvanja osjetio je da rezervista ima nož i vjerojatno bombu.

Svoj raniji iskaz o kasnijim događajima na mostu svjedok Čerkez obrazlaže kao svoju konstrukciju događaja. Naime, kasnije je čuo nešto o rezultatima obdukcije tj. da je svaki od rezervista imao strijelnu ranu glave pa budući je s njim na mostu bio samo optuženik to je pripisao njemu. U to vrijeme ubijen mu je brat i sve to zajedno sa ovim ratom djelovalo je na njega da o događaju ne govori objektivno, već je izmišljao i konstruirao. Sjeća se i da je izgubio pištolj u hrvanju odnosno da mu je pištolj ispao pa je i to bio elemenat za zaključivanje da ga je uzeo Hrastov. Isto obrazloženje je dao i za navode o napadu optuženika na rezervistu nožem.

Priznaje i da je te zgrade pogriješio, jer mu puška nije bila spremna, nije imao metak u cijevi, a držao ju je uz nogu sa cijevi prema tlu, iako je bio mrak i u toku artiljerijski napad. Međutim,

shvatio je tu prepratu kao rutinski zadatak, a ne bi se prema njegovom mišljenju "izvukli" da Hrastov nije pucao.

Dakle, radi se o dva vrlo različita iskaza, čega je očigledno bio svjestan i svjedok koji je razliku sam objasnio, bez da bi za istu bio pitao. Međutim, to objašnjenje sud nije mogao prihvatiti samo za sebe, budući se radi o jedinom očevidcu događaja, na čijem iskazu iz istražnog postupka se zapravo i temelji optužnica, pa je stoga taj iskaz, a i sama obrana optuženika, provjeravana pomoću drugih dokaza.

Iskaz svjedoka Gorana Čerkez danog na glavnoj raspravi potvrdio je svjedok Darko Grujić, koji je jedini djelomično vidio događaj i upravo u tom dijelu ga interpretira istovjetno. Svjedok Grujić je iskazao da je bio na položaju kada je na mostu bio Čerkez, kojeg je prepoznao po čizmama, te još jedan pripadnik policije, za kojeg je kasnije saznao da je Hrastov. Čuo je riječ "pretresi" i shvatio da rezerviste, koji su bili na mostu, treba pretresti. Vidio je da je Čerkez krenuo prema jednom od njih i da ga je ovaj tada napao, te su se počeli hrvati. U tome je Čerkez pao na tlo, a ostali rezervisti krenuli prema Hrastovu. Tada je začuo rafal i zaključio da je pucao Hrastov. Kasnije je čuo pucnjave i iz pištolja, ali ne zna od kuda budući je paljba bila sa svih strana i to iz svih vrsta oružja. Posebno je aktivna bila tzv. peta kolona koja se javljala iz grada.

Navedeni svjedok je iskazivao suglasno svom iskazu iz istražnog postupka pa sud nema razloga da ga ne prihvati kao istinit, iako je na glavnoj raspravi bio opširniji i detaljniji, što je logično obzirom da se radi o raspravi kada se svjedoci ipak ispituju detaljnije nego u istrazi. To se može zaključiti i po jednom detalju koji nije bitan za donošenje odluke o ovom predmetu. Na glavnoj raspravi svjedoci govore da su svi imali na glavi kepuljače pa se stoga nisu prepoznavali, o čemu u istrazi uopće nisu govorili, ali očigledno nisu niti pitani.

Dakle, iskazi svjedoka Čerkeza sa glavne rasprave i svjedoka Grujića su u osnovi suglasni i njima imenovani potvrđuju obranu optuženika.

Što se tiče spornog dijela iskaza Gorana Čerkez iz istražnog postupka isti nije potvrđen sprovedenim dokazima, prije svega objektivnim dokazima odnosno materijalnim tragovima.

Kako to proizlezi iz zapisnika o uvidaju koji je vršen idućeg dana, zbog sigurnosti, što samo potvrđuje navode svjedoka u tom dijelu, kao i raniji zaključak suda o postojanju napada, na licu mjesta su pronađene čahure različitog kalibra koje su izuzete radi eventualnog vještačenja. Prema dopisu Policijske uprave Zagreb od 22.9.1991.g. radi se od 53 komada čahura metaka cal. 5,56 mm i 5 komada od 7,62 mm što je sve poslano na vještačenje Centru za kriminalistička vještačenja MUP-a Republike Hrvatske. Navedeno je vidljivo i na fotografijama 1 i 2 dokumentacije vještačenja.

Ne treba biti stručnjak da se zaključi da ^{tu} nema pištoljskih čahura i da iste nisu pronađene na licu mjesta.

Takav zaključak je potvrđen i nalazom i mišljenjem balističkog vještaka dipl.ing. Damira Čatipović koji je naveo da su dostavljene čahure cal. 5,56 mm ispaljene iz dostavljenog puškomitraljeza marke "Ultimax" za koji je nesporno da je optuženikov. Čahure cal. 7,62mm pripadaju puščanoj municiji i ista se ne može ispaliti iz pištolja. Isto tako sve dostavljene čahure 7,62 mm imaju identične individualne karakteristike mehaničkih tragova oružja, što znači da su ispaljene iz istog oružja, ali nisu ispaljene niti iz jednog dostavljenog oružja cal. 7,62 mm (automata, poluautomatske puške i puškomitraljeza), koji su izuzeti od policajaca koji su kritične večeri bili na zadatku na koranskom mostu.

Na vještačenje je dostavljen i pištolj Gorana Čerkez marke Crvena zastava M-57, cal. 7,62 mm i iz njega je pucano kao i iz ostalog vještačenog oružja kako je to naveo balistički vještak. Međutim, vještak je naveo i da ne postoje točne i objektivne metode, niti kod nas a niti u svijetu na temelju kojih bi se mogao utvrditi vremenski period kada je iz tog oružja zadnji puta pucano.

Obzirom da među dostavljenim materijalom na vještačenje nije bilo dostavljeno bilo što, što bi se odnosilo na kratko oružje, pogotovo ne čahure tog kalibra, za zaključiti je da iz tog pištolja nije pucano kritične večeri na koranskom mostu.

Slijedom navedenog može se zaključiti da u rezerviste uopće nije pucano iz kratkog oružja, kako je to u istrazi navodio svjedok Čerkez.

Navedeno je potvrđeno i provedenim sudsko medicinskim vještačenjem. Iz zapisnika o obdukcijama je utvrđeno da je većina rezervista zadobila strijelne rane glave, tijela i udova, za koje je vještak sudске medicine iz Zavoda za sudsku medicinu prof. dr. Josip Škavić, u nalazu i mišljenju, naveo da su nastale djelovanjem brzih projektila. Niti jedna od ulaznih strijelnih rana nije takvih karakteristika da bi upućivale na nastanak pucanjem iz relativne ili apsolutne blizine tj. ulazne strijelne rane ne upućuju na zaključak da bi usta cijevi oružja iz kojeg je izvršeno opaljenje bila prislonjena ili udaljena na maloj udaljenosti tj. onoj gdje bi se uz djelovanje projektila na mjestu ulazne rane nalazilo elementa nesagorivih barutnih čestica, dima ili plamena. Karakteristike ozljeda glave uklapaju se u obdukcionim nalazima u opisane strijelne ozljede i na temelju izgleda ozljeda glave nije moguće zaključivati o udaljenosti pucanja. Moguće je isključiti jedino apsolutnu i relativnu blizinu. Osim toga, po mišljenju prof. dr. Josipa Škavića, niti jedna od utvrđenih ozljeda glave, niti po svojim karakteristikama a niti po lokalizaciji, nije takva da bi sa sigurnošću ili barem sa velikom vjerojatnošću upućivala na mehanizam nastanka djelovanjem pištoljskog projektila, pucanjem iz blizine kako se to tipično vidi prilikom likvidacije osoba.

Da su strijelne rane nastale djelovanjem brzih projektila može se zaključiti i iz činjenice da su iz tijela obduciranih osoba izvađeni fragmenti projektila što ukazuje da se radilo o brzim projektlima jer isti imaju velik postotak fragmentiranja. Takvi fragmenti nisu

podobni za vještačenje pa je to ujedno i razlog zbog čega nisu dostavljeni Centru za kriminalistička ispitivanja, a što je potvrdio vještak Čatipović.

Osim toga svi poginuli i ranjeni nemaju strijelne ozljede glave što bi bilo teško za očekivati da je optuženik imao namjeru ranjenike dovršiti pucanjem iz pištolja u glavu. Tako npr. Mile Peurača ima strijelne ozljede lijeve potkoljenice uslijed kojih je iskrvario, što je ujedno i uzrok smrti, kako to proizlazi iz zapisnika o obdukciji. Jedan od preživjelih, Duško Mrkić, također nema ozljede glave, što također potvrđuje gornji zaključak suda.

Sveto Šarić, također preživjeli, uopće nema strijelnih rana već je zadobio eksplozivne rane glave i prsa od djelovanja komadića eksplozivne naprave, što je utvrđeno uvidom u medicinsku dokumentaciju za imenovanog i provedenim vještačenjem po dr. Miri Mlinac-Lucijanić. Dakle, bilo je povređivanja neovisno od djelovanja optuženika.

U tom kontekstu treba cijeniti i obdukcioni nalaz za Jovana Sipića čije ozljede odstupaju od ozljeda drugih osoba. Naime, isti ima rezne rane na leđima, te jednu ubodnu ranu, koje nisu uzrokom smrti. Prema vještaku prof. dr. Škavić mogle su nastati djelovanjem noža ili nožu sličnog sredstva.

Ukoliko se prihvati da su nastale nožem tada bi to bio jedini dokaz koji bi potvrđivao iskaz svjedoka Čerkeza iz istrage, da je optuženik za njegovim napadačem trčao sa nožem u ruci.

Međutim, to nije sa sigurnošću utvrđeno budući vještačenjem oduzetih noževa prisutnih policajaca na istima nisu utvrđeni tragovi krvi, kako to proizlazi iz nalaza i mišljenja vještaka za biološke tragove. Tu nije bilo noževa Čerkeza i Hrastova pa je za prihvatiti njihove navode da noževi nisu imali. Postavlja se tada pitanje čijim nožem bi optuženik povrijedio Sipića budući nož sa tragovima krvi nije pronađen.

Taj detalj je u svakom slučaju sporan, ako nešto nije sa sigurnošću utvrđeno ne može se stavljati na teret optuženiku. Osim toga imajući u vidu način povređivanja Svete Šarić, te činjenicu da su dva preživjela rezervista nađena drugi dan na različitim stranama od mosta, postojala je i mogućnost drugačijeg povređivanja nezavisno od događaja na mostu, možda prilikom bježanja i u drugo vrijeme.

Iz dopisa Zavoda za sudsku medicinu i kriminalistiku utvrđeno je da je dvanaest mrtvih tijela dovezeno radi obdukcije odjednom, a naknadno još jedno mrtvo tijelo. Nije navedeno o kome se radi, jer to tada očigledno nije bilo značajno, ali je nesporno da je taj mrtvi rezervista pronađen kasnije očigledno van mosta. Nije isključeno da je to upravo Sipić i da je povrede leđa zadobio bježeći ili skačući sa mosta odnosno na neki drugi način.

Radi se o propustima prilikom obavljanja uvida uvidaja međutim, kada se sagleda cjelokupna situacija tog dana i noći, naprijed opisana, teško se moglo očekivati i toliko prikupljenih podataka.

Dakle, svi navedeni dokazi isključuju postupanje optuženika kako ga u istražnom postupku opisuje svjedok Čerkez pa je sud prihvatio isključivo njegov iskaz sa glavne rasprave.

Tim prije što i neuropsihijatrijski vještak doc. dr. Karla Pospišil Završki dozvoljava da su objektivne ratne okolnosti i smrt brata, a što je sudu neposredno poznato, mladost svjedoka i pritisak vlastitih emocija, mogle na njega tako djelovati da konstruira iskaz. U medicini i psihijatriji je poznato da do takvih zamjena ili krivih očitovanja dolazi uslijed navedenih elemenata.

Obzirom na ostale provedene dokaze nije provedeno neuropsihijatrijsko vještačenje svjedoka Čerkeza, u cilju utvrđenja takovog njegovog stanja u vrijeme kada je davao iskaz u istrazi. Naime, objektivnim dokazima isključen je dio iskaza koji se odnosi na nož i pištolj pa ga sud stoga nije prihvatio.

Nasuprot tome, prihvatio je iskaz sa glavne rasprave pa povezano sa ostalim provedenim dokazima, kao i priznanjem samog optuženika smatra utvrđenim da je optuženik pucao iz puškomitraljeza "Ultimax" na grupu rezervista na koranskom mostu, pa se nadalje postavlja pitanje da li je za to imao potrebe odnosno da li je postupao protupravno.

Prema članu 23. točki C Pravilnika o zakonima i običajima rata na kopnu zabranjeno je ubijati ili ranjavati neprijatelja koji se, položivši oružje ili nemajući više sredstava za obranu, predao na milost i nemilost. Međunarodno pravo daje zaštitu neprijatelju koji je postao nesposoban za borbu.

Cjelokupnim provedenim dokaznim postupkom utvrđeno je da se neprijatelj u ovom slučaju nije predao na milost i nemilost, odnosno postao nesposoban za borbu.

Svjedok Goran Čerkez je iskazao da rezervisti nisu bili pretreseni, već im je samo bilo oduzeto dugo oružje. Kada je krenuo da to učini jedan od rezervista ga je napao. Iako je navedeni svjedok o drugim detaljima iskazivao različito u tijeku postupka, što je već naprijed obrazloženo, u ovim navodima je bio dosljedan. Iskazao je da su ostali rezervisti, dok se on borio sa svojim napadačem, na njegov povik "bježimo" krenuli prema Hrastovu. Tada je optuženik povikao "stanite, pucaat ću" i čuo se rafal. Navedeno je potvrdio i svjedok Grujić.

Kada se uzme u obzir da im je najmanje bilo 15, da su imali kratko oružje o kojem govori Čerkez, da su krenuli na njega, da se sve događalo po mraku i u tijeku artiljerijskog napada na njihove položaje i grad Karlovac, da iz pravca Mekušja prema mostu nadiru tenkovi, što su potvrdili svi saslušani svjedoci, da se puca iz sveg oružja, pitanje je da li bi se od optuženika mogla očekivati drugačija reakcija osim pucanja.

Po mišljenju suda nije pa je sud prihvatio obranu optuženika da je postupajući na opisani način, pucajući iz puškomitraljeza, branio život Čerkeza, svoj život i živote ostalih policajaca na položaju, na

- 12 -

mostu. Tu treba uzeti u obzir da navedeni puškomitraljez puca samo rafalno i to 100 metaka za 7 sekundi, što je stvarno kratko vrijeme za razmišljanje i mijenjanje odluke.

Da se ipak radilo o napadu na Čerkeza i zatim na Hrastova, u cilju bježanja, utvrđeno je i uvidom u zapisnik o uvidaju, te skicu lica mjesta. Tragovi krvi na mostu protežu se u dužini od oko 20m, a oštećenja na ogradi mosta od projektila su u dužini od oko 10m. To samo dokazuje da rezervisti nisu bili na okupu u grupi, već bi se moglo raditi upravo o onom što je govorio Čerkez na glavnoj raspravi, da su formacijski krenuli na Hrastova i da je on pucao nakon upozorenja. Oštećenja od projektila su na ogradi mosta što također isključuje pucanj iz pištolja kada su već pali ranjeni, jer bi tada moralo biti i tragova na drugim mjestima. Njihov položaj uz kamion, na kraju mosta, vidljiv na fotoelaboratu je položaj nakon prevlačenja o čemu su govorili saslušani svjedoci pa se na osnovu toga ne može zaključivati da su bili u grupi i da su pobijeni na jednom mjestu.

Kada se sve navedeno poveže sa podatkom da su dvojica preživjelih nađeni van mosta na suprotnim obalama Korane kao i jedan umrli, zaključak da su pokušali pobjeći je još čvršći.

Da namjera nije bila bezuvjetna predaja moglo bi se zaključiti iz jednog na prvi pogled nevažnog detalja.

Iz osobnih podataka za poginule vidljivo je da su iz mjesta uz magistralnu cestu za Slunj iako su dolazili s te strane bilo bi prirodno da u grad uđu preko mosta na Turnju. Međutim, oni zaobilaze sporednim cestama i pokušavaju ući preko mosta koji tada još nije niti u cijelosti osiguran, što samo indirektno ukazuje na njihove namjere koje su mogle uzrokovati i njihovo kasnije ponašanje odnosno njihove kasnije postupke. Indikativno je da je redovna tzv. mlada vojska prepraćena bez incidenta iako pod teškim uvjetima obzirom na opću opasnost, a da problemi nastaju sa rezervistima.

Navedeno krivično djelo se može izvršiti sa direktnim ili eventualnim umišljajem, što znači da umišljaj mora obuhvatiti i činjenicu da je neprijatelj nesposoban za borbu. Obzirom na sve navedeno teško bi se moglo prihvatiti da je to bilo tako i da je optuženik trebao biti toga svjestan kada su svi postupci rezerviste i cjelokupna situacija ukazivali na suprotno.

U tijeku postupka je provedeno i neuropsihijatrijsko vještačenje optuženika po Centru za forenzičku psihijatriju Vrapče, u tijeku kojeg je utvrđeno da je imenovani osoba uredne izvorne inteligencije s naznakama blažeg poremećaja ličnosti u sferi čuvstvenosti, jer je sitničav, okrenut pretežno k sebi, s ambivalentnim načinom doživljavanja i imanentnim agresivnim crtama.

Zbog opisanih okolnosti ratovanja i specifične atmosfere kritičnog dana kao i navedenih svojstava ličnosti on je tempore criminis bio u stanju takve afektivne tenzije psihogene vrste koju vještaci cijene kao privremenu psihičku poremećenost pa ga u to vrijeme smatraju bitno smanjeno sposobnim shvatiti značenje svog djela i bitno umanjene mogućnosti za upravljanje vlastitim postupcima.

- 13 -

Dakle, iako iz nalaza i mišljenje vještaka ne proizlazi da bi djelo počinio u stanju trajne ili privremene neuračunljivosti, ovaj nalaz na indirektan način doprinosi rasvjetljavanju cjelokupne situacije i govori u prilog činjenici da ljudi reagiraju na način kako ne bi reagirali da je normalno, a ne ratno stanje. To se jednako može odnositi i na rezerviste koji su krenuli u napad s namjerom da pobjegnu, kao i na optuženika koji je odmah reagirao u namjeri da ih spriječi i spasi svoj i život svjedoka Čerkeza.

Obzirom na sve navedeno sud smatra da nema dokaza da bi optuženik svojim postupkom ostvario bitna obilježja bića krivičnog djela za koje ga se optužuje.

Da je na opisani način postupao jer je naprosto morao braniti živote i da je tada branio svoju Republiku vidljivo je i iz činjenice da je i nakon ovog događaja sudjelovao u obrani Republike Hrvatske, bez obzira da li sa znanjem Policijske uprave kako su iskazali saslušani svjedoci Tandara i Glavinić, ili bez znanja kako proizlazi iz dopisa Policijske uprave Bjelovar.

Obzirom da je optuženik oslobođen od optužbe odlučeno je da troškovi krivičnog postupka padaju na teret budžetskih sredstava suda.

Sud nije saslušavao predložene svjedoke na okolnosti kasnijeg optuženikovog boravka po postrojbama Policijske uprave Bjelovar budući je na te okolnosti već saslušao dva svjedoka, a ne radi se o činjenici bitnoj za donošenje odluke u ovom predmetu.

U Karlovcu, 4. rujna 1992.

ZAPISNIČAR:

Danica Nikolić

PREDSJEDNIK VIJEĆA:

Vesna Krstić

POUKA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove presude nezadovoljna stranka ima pravo izjaviti žalbu u roku od 15 dana računajući od dana primitka pismenog otpredavanja ove presude. Žalba se podnosi Vrhovnom sudu Republike Hrvatske u Zagrebu putem ovog suda pismeno u tri istovjetna primjerka ili usmeno na zapisnik kod suda.

DNA:

1. OJT Klc - na KT-48/91.
2. Mihajlo Hrastov, Donje Pokupje bb
3. Vladimir Meznarić, odvjetnik, Zgb, Zvonimirova 71

N.

I Presuda nepravomoćna, oslobadajuća

II Dostavi kao gore

III Kal. 15 dana

Klc, 16.9.1992.

Sudac: